

libertate nu e decît ipocrizie şi care e legată, în realitate, de burghezie, o artă realmente liberă adică deschis ataşată proletariatului”.<sup>1</sup>

Cunoaşterea ideilor leniniste despre artă şi literatură a avut o mare înrîurire asupra modului în care erau abordate şi dezbătute în revistele de orientare marxistă, mai ales în deceniul al patrulea, problemele literaturii noastre naţionale<sup>2</sup>. Alexandru Sahia vorbea în revista „Bluze albastre” (nr. 2 din 19 iunie 1932) despre un stil de muncă leninist: „Noi credem în stilul unei munci noi, în stilul de muncă al lui Lenin”. Însuşirea unui stil de muncă leninist presupunea cunoaşterea în profunzime a leninismului. În acest sens, sursele şi posibilităţile de informare ale scriitorilor noştri nu se limitau, de bună seamă, numai la fragmentele şi citatele din cuvîntările şi articolele lui Lenin, inserate în presa românească periodică. În perioada interbelică au fost traduse în româneşte şi publicate integral un mare număr de lucrări ale lui Lenin<sup>3</sup>, cu toate condiţiile grele, mai ales după 1924, în care activa Partidul Comunist Român. Multe din operele lui Lenin au fost răspîndite în ţara noastră în original, în versiuni franceze, germane şi engleze<sup>4</sup>.

După eliberarea patriei noastre de sub jugul fascist, lucrările lui Lenin despre cultură şi artă au fost tipărite în tiraje de masă, atît în cadrul ediţiei de *Opere*, cît şi în culegeri separate. De curînd a fost încheiată editarea în româneşte a *Operele complete* ale lui V. I. Lenin, care cuprind 55 de volume.

<sup>1</sup> *Ibidem*, p. 141. Cf. *Lenin despre cultură şi artă*. Editura de stat pentru literatura politică, Bucureşti, 1957, p. 53—54: „Iar noi, socialiştii, demascăm această făţarnicie, smulgem firmele false nu pentru a obţine o literatură şi o artă care să nu fie de clasă (acest lucru va fi posibil doar în societatea socialistă fără clase), ci pentru a opune literaturii făţarnic-libere, care în realitate este legată de burghezie, o literatură cu adevărat liberă, legată făfîş de proletariet”.

<sup>2</sup> Vezi: *Tradiţii ale criticii literare marxiste din România. 1930—1940. Studiu şi antologie de Ileana Vrancea*, Editura politică, Bucureşti, 1962, 413 p.

<sup>3</sup> O listă completă de articolele, fragmentele de lucrări şi lucrările lui V.I. Lenin publicate în România, pînă în 1944, vezi: *Lenin văzut de români. Documente şi amintiri*, Editura politică, Bucureşti, 1970, p. 643—656.

<sup>4</sup> Printre lucrările lui Lenin tipărite, în perioada interbelică, în original şi aflate în fondul Bibliotecii Academiei R.S. România menţionăm: *Din istoria programului agrar social-democrat* (Petrograd, 1917, 132 p.), *Date noi despre legile dezvoltării capitalismului în agricultură* (Petrograd, 1917, 104 p.), *Învăţămintele revoluţiei* (Petrograd, 1918, 24 p.), *Imperialismul ca cea mai nouă etapă a capitalismului* (Petrograd, 1919, 128 p.), *Marea iniţiativă. Despre eroismul muncitorilor în spatele frontului* (Moscova, 1919, 32 p.), *Caiete filozofice* (Leningrad, 1934, 472 p.) etc., în franceză: *Statul şi revoluţia* (Paris, 1921, 154 p.), *Revoluţia proletară şi renegatul Kautsky* (Paris, 1921, 121 p.), „*Stîngismul*” — *boala copilăriei comunismului* (Paris, 1924, 139 p.), *Ce-i de făcut?* (Paris, 1925, 206 p.) etc.